

УДК 636.32/38.082.23

**МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ ВІВЦЕМАТОК АКАНІЙСЬКОЇ
КАРАКУЛЬСЬКОЇ ПОРОДИ В УМОВАХ ТОВ «БОРОДИНО-А»
ТАРУТИНСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

В.М. Туринський – доктор сільськогосподарських наук

Н.В. Богданова – кандидат сільськогосподарських наук

Н.П. Лисенко – магістр

Наведено результати дослідження молочної продуктивності вівцематок (n=30) асканійської каракульської породи. Молочність вівцематок за 120 днів лактації в середньому становила 98,9 кг. Отримано приросту за перші 20 днів життя в середньому 5,65 кг (4,19-6,77). Встановлено високу позитивну кореляційну залежність між живою масою ягнят у 20-денному віці і молочністю їх матерів за цей період ($r=0,54...0,93$).

Ключові слова: асканійська каракульська порода, вівцематки, молоко, продуктивність, приріст, ягнята

Молоко – один з традиційних видів продуктивності всіх порід овець. Овець доять у багатьох країнах світу, особливо Середземномор'я та на Близькому Сході. В Україні традиції молочного вівчарства збереглися у західних областях. З економічної точки зору перспективи розвитку вівчарства треба пов'язувати з можливостями ширшого використання молочної продуктивності вівцематок [1, 6]. На такий шлях розвитку вівчарства стали Англія, Франція, Німеччина, Італія, Іспанія, а в останні роки – і Нова Зеландія з її видатними успіхами у розвитку вовнової і м'ясної продуктивності кросбредних овець [5, 6].

Основними ознаками молочної продуктивності овець є: надій молока за лактацію, тривалість лактації, вміст жиру, білка та сухої речовини у молоці. Враховують також форму вим'я, особливості дійок та придатність до машинного доїння. Об'єктивні методи контролю молочної продуктивності овець й оцінки молока такі самі як і в скотарстві. Однак в Україні селекційна «Наукові доповіді НУБіП» 2011-7 (29) http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Nd/2011_7/11tvm.pdf

робота за прямими показниками молочної продуктивності овець ще не велась. Хоча опосередковано, на основі кількості та живої маси ягнят при відлученні від маток постійно реалізується можливість селекційного удосконалення молочної продуктивності овець. В Україні необхідно розробити систему машинного доїння овець і автоматизованої переробки молока, вивчити молочну продуктивність маток кожної з порід і спрямувати селекційну роботу на поліпшення молочності овець [2, 4, 6].

У 2008 році затверджено асканійську каракульську породу овець. Молочність чистопородних каракульських вівцематок традиційної селекції [3] за 97 днів лактації становить 58,8 кг з вмістом жиру 6,8%, білка – 3,3, сухої речовини – 12,5%. Ягнята в перші 20 днів життя споживають у середньому до 1,5 кг за добу (коливання від 1,05 до 2,05 кг) [3]. Молочність каракульських вівцематок залежить від типу їх конституції. Найвища молочність 42,2 кг за 65 днів лактації притаманна вівцематкам міцного типу конституції, найнижча – 36,4 кг тваринам типу ніжного [3]. Молочна продуктивність маток асканійської каракульської породи ще мало вивчена.

У зв'язку з цим, **метою досліджень** було вивчити молочну продуктивність вівцематок асканійської каракульської породи в умовах племінного репродуктора «Бородіно-А» Тарутинського району Одеської області.

Матеріал і методика досліджень. Дослід проводили на 30 вівцематках з приплодом. Молочність вівцематок визначали експериментальним шляхом за різницею живої маси ягнят до і після кожного ссання за добу один раз в декаду протягом всього періоду лактації. Ягнят зважували на вагах з точністю до 10 г. Ягнята весь час знаходилися з вівцематками, а в дні обліку їх відділяли від матерів.

Молочну продуктивність вівцематок визначали також розрахунковим методом за формулою, розробленою П.І.Польською [6]:

$$M_{\text{пр}} = K_{\text{м}} \times \frac{\text{РП}}{20},$$

де K_m – коефіцієнт молочності, встановлений експериментально для кожної породи, або групи овець за формулою:

$$K_m = \frac{\text{Надій за 120 днів лактації}}{\text{Середньодобовий надій за перші 20 днів лактації}},$$

P – витрати молока на 1 кг приросту ягнят за перші 20 днів життя;

Π – приріст ягнят за перші 20 днів життя, визначений за різницею живої маси ягнят при народженні та в 20 днів;

20 – кількість днів лактації.

Молочність за 20 днів лактації визначали зважуванням новонароджених ягнят та у 20-денному віці з використанням коефіцієнта 0,5 (на кожний 1 кг приросту маси тіла – 5 кг молока).

Результати дослідження. Аналіз даних свідчить, що вівцематки асканійської каракульської породи характеризувалися порівняно високою молочністю, яка за 120 днів лактації становила в середньому 98,9 кг (максимальна 107,7 кг). Коефіцієнт молочності для вівцематок асканійської каракульської породи був 97,9 кг.

Вікова мінливість молочності вівцематок асканійської каракульської породи показана на рис.1.

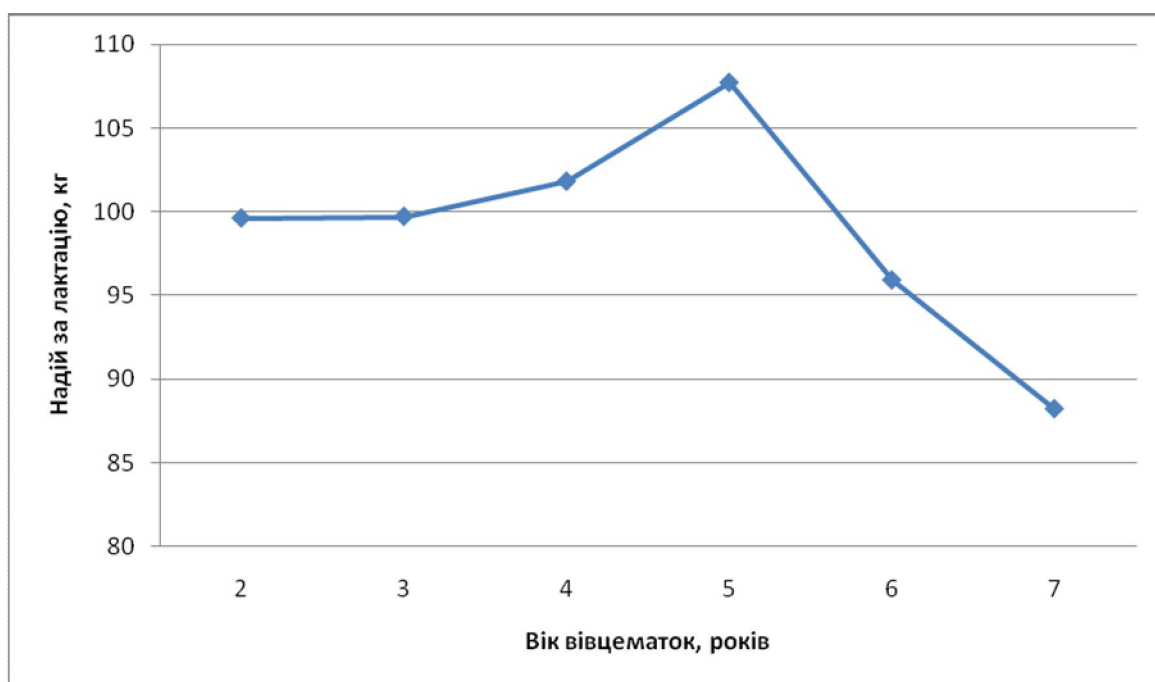

Рис.1. Молочна продуктивність вівцематок асканійської каракульської породи

Найвищу молочність (99,7-107,7 кг) за лактацію одержали від вівцематок 3-5-річного віку, що на 0,8-8,2% вище порівняно з середньою її величиною для вибірки. Підвищення надоїв і стійкість їх впродовж лактації знаходилася у прямій залежності від віку маток (рис. 2). Так, у 5-річних маток молочність була на 7,5 і 7,4% більшою, ніж у 2-річних і 3-річних та на 10,0 і 10,8% порівняно з 6-річними і 7-річними.

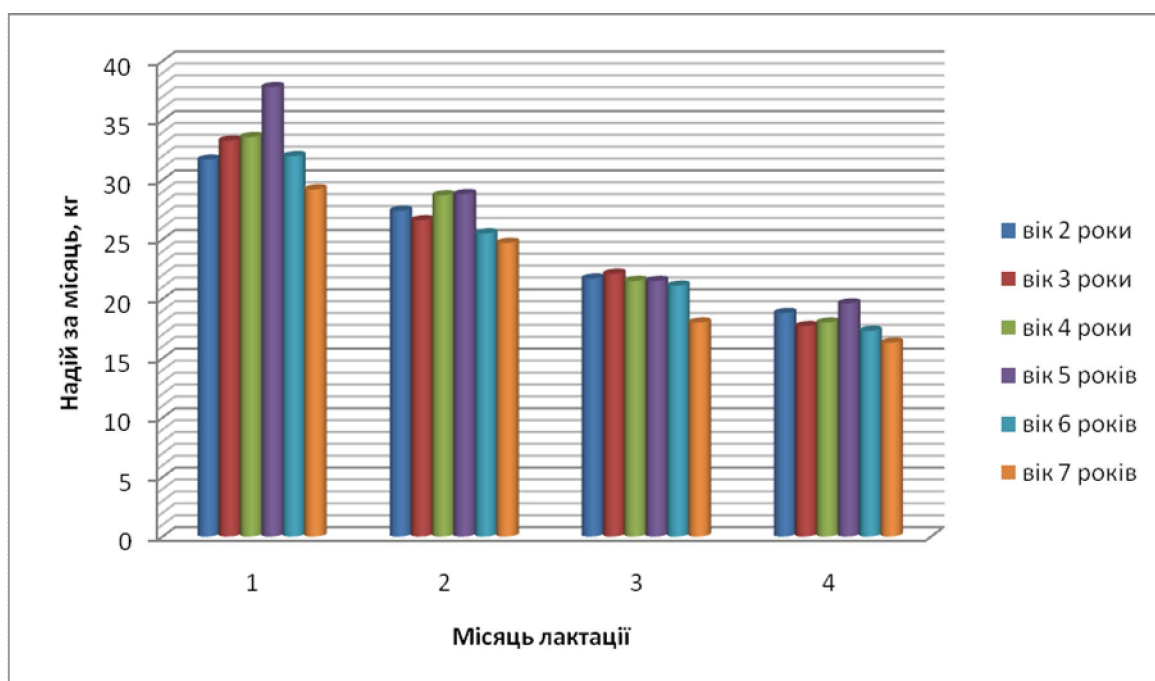

Рис. 2. Молочна продуктивність маток залежно від місяця лактації

Рівень молочної продуктивності є основним фактором, який забезпечує збереженість ягнят, бо молоко матері в підсисний період має вирішальне значення для нормального росту ягнят та формування їх конституціональної міцності. Встановлено, що прирости живої маси ягнят зумовлені рівнем молочної продуктивності їх матерів (таблиця).

З підвищенням віку тварин (4-5-річні) спостерігали тенденцію до збільшення інтенсивності росту їх потомків. Найвищу живу масу у 20-

денному віці відзначали у ягнят, народжених від 5-річних вівцематок. Порівняно з ними 2-річні і 3-річні народжували потомків нижчої живої маси відповідно на 38,1% та 22,0%, а 6-7-річні – на 16,6% ($P > 0,95$).

Прирости живої маси ягнят асканійської каракульської породи залежно від молочності вівцематок

Вік вівцематок, роки	Жива маса ягнят, кг		Приріст за 20 днів, кг	Молочність вівцематок, кг	
	новонароджених	у 20-денному віці		за 20 днів	за 120 днів лактації
2	3,7	7,89	4,19	20,95	99,6
3	3,6	8,88	5,28	26,4	99,7
4	3,7	9,65	5,95	29,75	101,8
5	3,6	10,37	6,77	33,85	107,7
6	3,7	9,75	6,05	30,25	95,9
7	3,7	9,38	5,68	28,4	88,2
В середньому	3,7	9,32	5,65	28,3	98,9

Встановлена висока позитивна кореляційна залежність між живою масою ягнят у 20-денному віці і молочністю їх матерів за цей період ($r=0,86$).

Висновки.

1. Вівцематки асканійської каракульської породи в умовах ПП «Бородіно-А» характеризувалися порівняно високою молочністю, яка за 120 днів лактації становила в середньому 98,9 кг (максимальна 107,7).

2. Вища молочність повновікових вівцематок (4-5 років) сприяла інтенсивному росту їхніх ягнят у підсисний період, який був значно вищим, порівняно з молодими вівцематками (2-3 роки).

3. Найвища жива маса у 20-денному віці була у ягнят, народжених від 5-річних вівцематок, що відповідно на 38,1 і 22,0% більше порівняно з 2- і 3-річними.

4. Встановлено високу позитивну кореляційну залежність між живою масою ягнят у 20-денному віці і молочністю їх матерів за цей період ($r=0,86$).

Список літератури

1. Горлова О.Д. Удосконалена технологія машинного доїння овець / О.Д. Горлова, В.М. Нечмілова //Вівчарство Міжвід. темат. наук. зб. – Нова Каховка, 2006. – Вип. 33. – С. 48-51.
2. Кудрик Н.А. Молочна продуктивність вівцематок асканійського породного типу багатоплідних каракульських овець /Н.А. Кудрик, М.М. Туринський //Вівчарство Міжвід. темат. наук. зб. – Вип. 35. – Нова Каховка, 2009. – С. 48-53.
3. Нечмілов В. Технологія доїння вівцематок /В. Нечмілов //Тваринництво України – 2007. – № 8. – С. 4-6.
4. Шинкаренко М.Д. Майбутнє різних напрямів вівчарства /М.Д. Шинкаренко //Agroexpert. – 2009. – №11. – С. 68-69.
5. Вівчарство: Довід; За ред. М.В. Зубця / М.В. Штомпель. – К.: Україна, 1995. – С.245-246.
6. Методы выведения, совершенствования и использования асканийских мясо-шерстных овец: дис... доктора с.-х. наук: 06.02.01 /Польская Прасковья Ивановна. – Дубровицы, 1990. – 553 с.
7. Руководство по биометрии для зоотехников. – М.: Колос, 1969. – 256 с.

Молочная продуктивность овцематок асканийской каракульской породы в условиях ООО «Бородино-А» Тарутинского района Одесской области В.М. Туринский, Н.В. Богданова, Н.П. Лысенко *Приведены результаты исследования молочной продуктивности овцематок (n=30) асканийской каракульской породы. Молочность овцематок за 120 дней лактации в среднем 98,9 кг. Получили привесы за первые 20 дней жизни в среднем 5,65 (4,19-6,77). Установлена высокая положительная корреляция между живой массой ягнят в 20-дневном возрасте и молочностью их матерей за этот период ($r=0,54...0,93$).*

Ключевые слова: *асканійська каракульська порода, овцематки, молоко, продуктивність, привесы, ягнята*

Milk productivity of askanian karakul breed sheep at LTD «Borodino-A» Tarytynskiy rayon Odessa region N. Bogdanova, V. Tourinskij, N. Lusenko *The milk productivity*
«Наукові доповіді НУБіП» 2011-7 (29) http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Nd/2011_7/11tvm.pdf

research results of askanian karakul breed sheep are showed. Eve milk productivity is 98,9kilo at the average during 120 lactation days. Growth coefficient is 5,65 kilo at the average for the first 20 days of life milk.

Key words: askanian karakul breed sheep are showed, milk, productivity